

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 14P/2/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2223200155
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Jakubová
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2023:2223200155.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda v konaní pred sudkyňou JUDr. Monikou Jakubovou, vo veci starostlivosti súdu o maloletú: L. Q., M.. XX.XX.XXXX, t.č. v ústavnej starostlivosti - Centrum pre deti a rodiny Q. - E., E. XX, Q., zastúpenej kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Dunajskej Strede, dieťa rodičov: matka - B. Q., D. Q., M.. XX.XX.XXXX, Q. B. XXXX/XX, R. P., otec - neznámy, o splnení podmienok osvojiteľnosti maloletého dieťaťa a pozastavenia výkonu rodičovských práv matky, takto

rozhodol:

- I. Súd vyslovuje osvojiteľnosť nad maloletou L. Q., M.. XX.XX.XXXX.
- II. Súd matku B. Q., M.. XX.XX.XXXX pozbavuje výkonu rodičovských práv a povinností s výnimkou vyživovacej povinnosti.
- III. Matka je povinná platiť výživné na maloletú L. v nevyhnutnej miere mesačne vo výške 30 % zo sumy životného minima pre nezaopatrované, nepľnoleté dieťa, vždy do 15.dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet Centra pre deti a rodiny Q. - E., P. P. E. XX, Q., počnúc od právoplatnosti rozsudku.
- IV. Súd ustanovuje maloletému dieťaťu poručníka Mesto R. P., ktorý bude zabezpečovať jeho výchovu, zastupovať ho a spravovať jeho majetok.
- V. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda návrhom zo dňa 12.01.2023 sa domáhal na tunajšom súde vyslovenia osvojiteľnosti nad maloletým dieťaťom a pozastavenia výkonu rodičovských práv jeho matke. Návrh odôvodnil tým, že maloletá pochádza z matky, otec dieťaťa nie je v rodnom liste uvedený. Matka porodila desať detí, tri z nich má v osobnej starostlivosti, dve sú zverené do náhradnej osobnej starostlivosti (sp.zn. 14P/54/2017 v spojení s 9P/14/2020), dve sú osvojené, tri vrátane mal. L. sú umiestnené v ústavnej starostlivosti. Matka o maloletú neprejavuje žiadny záujem, nespolupracuje ani s centrom pre deti a rodiny, dieťa ani raz nenavštívila, ani netelefonovala. O dieťa nikto z rodiny ani iná fyzická osoba neprejavuje záujem.
2. Súd v súlade s ustanovením § 180 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) vec prejednal v neprítomnosti matky maloletého dieťaťa, ktorá doručenie predvolania mala riadne vykázané, svoju neúčast' neospravedlnila ani nežiadala odročiť pojednávanie.
3. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s rodným listom maloletého dieťaťa, správou ÚPSVaR z 09.02.2023, výsluchom kolíznej opatrovníčky a podstatným obsahom pripojených spisov tunajšieho súdu sp.zn. 10P/31/2022, z neho najmä rozsudkom z 08.09.2022 o nariadení ústavnej starostlivosti, pričom zistil nasledujúci skutkový a právny stav:
4. Maloleté dieťa sa narodilo matke z 10. nesledovanej gravidity, otec maloletého dieťaťa v rodnom liste nie je uvedený. O maloletú neprejavuje žiadny záujem, po pôrode požiadala úrady o umiestnenie dieťaťa, hoc nepodpísala prívolenie na osvojenie, nikdy sa však nezaujímal o dieťa, ani nikto z jej okolia.

5. Tunajší súd rozsudkom 10P/31/2022 z 08.09.2022 zveril maloletú do ústavnej starostlivosti (CDR - E., Q.). Z centra sociálne pracovníčky potvrdili, že matka sa vôbec nezaujímala o dieťa. Raz po umiestnení dieťaťa sa telefonicky zaujímal o ňu pravdepodobne domnelý otec, pýtajúc sa na zdravotný stav.

6. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 09.02.2023 súd zistil, že o maloleté dieťa nikto neprejavil záujem ani na úrade práce. Rodinné pomery úradu sú známe, matka má celkom 10 detí, z toho tri v osobnej starostlivosti, ostatné detí sú už buď osvojené, alebo v procese osvojovania. Naposledy sa matke narodil syn 23.02.2022, u ktorého matka ešte v nemocnici podpísala privolenie na osvojenie. Úrad práce je v kontakte aj s domnelým otcom, ktorému bolo vysvetlené, že by sa mal zapísať do rodného listu, čo aj prisľúbil, avšak tak neučinil. Matka tiež len sľubovala, že pôjde navštíviť mal. L., avšak sa tak nestalo. Preto iniciovali umiestnenie maloletej do ústavnej starostlivosti. Navrhovateľ po zhodnotení zdravotného stavu maloletého dieťaťa, ktorý by umožnil umiestnenie maloletého dieťaťa do náhradnej rodinnej starostlivosti, zaslal spisovú dokumentáciu maloletého dieťaťa na Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava - určený úrad na organizovanie náhradnej rodinnej starostlivosti pre Trnavský kraj, kde bude maloleté dieťa zapísané do prehľadu detí, ktorým je potrebné sprostredkovať náhradnú rodinnú starostlivosť.

7. Kolízny opatrovník a navrhovateľ zároveň na pojednávaní vo veci uviedol, že sú splnené všetky zákonné podmienky na vyslovenie osvojiteľnosti, preto navrhol, aby súd vyslovil osvojiteľnosť maloletého dieťaťa a v prípade obmedzenia výkonu rodičovských práv a povinností rodičom v rozsahu tohto obmedzenia ustanovil poručníka - Mesto R. P..

8. Podľa § 137 ods. 1 a 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP), návrh na začatie konania o osvojiteľnosti môže podať zákonný zástupca dieťaťa, u ktorého sú splnené predpoklady na osvojenie podľa predpisov rodinného práva, orgán sociálnoprávnej ochrany detí asociálnej kurately alebo zariadenie, v ktorom je dieťa umiestnené. (2) Ak súd zistí, že sú splnené predpoklady na osvojenie podľa predpisov rodinného práva, môže začať konanie aj bez návrhu, ak sa už nezačalo skôr na návrh.

9. Podľa § 138 ods. 1, 3 a 4 CMP, účastníkmi konania o osvojiteľnosti sú navrhovateľ, dieťa a jeho rodičia. (3) Rodičia dieťaťa nie sú účastníkmi, ak sú pozbavení rodičovských práv a povinností, ak sú pozbavení spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu alebo ak nie sú schopní posúdiť dôsledky osvojenia. V týchto prípadoch je účastníkom poručník. (4) Rodičia dieťaťa nie sú účastníkmi ani vtedy, ak dali súhlas na osvojenie dieťaťa vopred bez vzťahu k určitým osvojiteľom.

10. Podľa § 139 CMP, súd v konaní vyslúchne toho, v koho starostlivosti sa dieťa nachádza, alebo štatutárny orgán zariadenia na výkon rozhodnutia súdu, v ktorom je dieťa umiestnené. Súd v konaní o osvojiteľnosti skúma aj okolnosti na strane dieťaťa vylučujúce splnenie účelu osvojenia.

11. Podľa § 140 CMP, ak nie sú splnené podmienky osvojiteľnosti, súd konanie zastaví.

12. Podľa § 141 CMP, o osvojiteľnosti rozhodne súd najneskôr do troch mesiacov odo dňa začatia konania. Túto lehotu možno predĺžiť najviac o tri mesiace, ak rozhodnutiu súdu bránia vážne dôvody a objektívne príčiny.

13. Podľa § 142 CMP, súd na návrh rozsudok o osvojiteľnosti zruší, ak dôjde k zmene pomerov. Návrh možno podať len do času, kým nie je dieťa odovzdané na základe rozhodnutia súdu do starostlivosti budúcich osvojiteľov.

14. Podľa § 28 ods.1 zákona č. 36/2005 Z.z. Zákona o rodine (ďalej len „ZR“) súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa.

15. Podľa § 38 ods. 1, 2 a 4 ZR, ak niektorému z rodičov bráni vo výkone jeho rodičovských práv a povinností závažná prekážka a ak je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd pozastaviť výkon rodičovských práv a povinností. (2) Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd rodičom obmedzí výkon ich rodičovských práv, ak a) žijú trvalo neusporiadaným spôsobom života, b) svoje povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností nevykonávajú vôbec, alebo c) nezabezpečujú výchovu maloletého dieťaťa. (4) Ak rodič zneužíva svoje rodičovské práva a povinnosti najmä týraním, zneužívaním, zanedbávaním maloletého dieťaťa alebo iným zlým zaobchádzaním s maloletým

dieťaťom, alebo výkon rodičovských práv a povinností napriek predchádzajúcim upozorneniam závažným spôsobom zanedbáva, súd pozbaví rodiča výkonu rodičovských práv.

16. Podľa § 39 ods. 2 a 4 ZR (2) Ak rodičovské práva a povinnosti nemôže vykonávať ani jeden z rodičov alebo ak súd rozhodol podľa § 38 ods. 1 alebo 4 vo vzťahu k jedinému žijúcemu rodičovi, ustanoví vo svojom rozhodnutí maloleťému dieťaťu poručníka. (4) Vyživovacia povinnosť rodičov voči maloleťému dieťaťu rozhodnutím súdu o obmedzení alebo pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu nezaniká.

17. Podľa § 56 ods. 1 až 3 ZR, ak obaja rodičia maloleťého dieťaťa zomreli, boli pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, bol pozastavený výkon ich rodičovských práv a povinností alebo nemajú spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, súd ustanoví maloleťému dieťaťu poručníka, ktorý bude zabezpečovať jeho výchovu, zastupovať ho a spravovať jeho majetok. (2) Poručník nie je povinný osobne sa starať o maloleťé dieťa. Ak sa poručník o maloleťé dieťa osobne stará, má nárok na príspevky podľa osobitného predpisu. (3) Ak sa poručník o dieťa osobne nestará, dohliada na rozsah a spôsob starostlivosti, ktorá sa dieťaťu poskytuje.

18. Podľa § 57 ods. 3 ZR, ak nebolo možné ustanoviť za poručníka žiadnu fyzickú osobu, súd ustanoví za poručníka obec a v prípadoch maloleťých detí bez sprievodu orgán sociálnoprávnej ochrany podľa osobitného predpisu.

19. Podľa § 102 ods. 1 Zákona o rodine č. 36/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákona o rodine“) na osvojenie nie je potrebný súhlas rodičov osvojovaného maloleťého dieťaťa ani súhlas maloleťého rodiča maloleťého dieťaťa, ak

a) počas najmenej šiestich mesiacov neprejavovali skutočný záujem o maloleťé dieťa najmä tým, že ho nenavštevovali, neplnili si pravidelne a dobrovoľne vyživovaciu povinnosť k maloleťému dieťaťu a nevynaložili úsilie upraviť si svoje rodinné a sociálne pomery tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleťé dieťa, ak im v prejavení záujmu nebránila závažná prekážka, alebo

b) počas najmenej dvoch mesiacov po narodení dieťaťa neprejavili o dieťa žiadny záujem, ak im v prejavení záujmu nebránila závažná prekážka, alebo

c) ak dajú súhlas na osvojenie vopred bez vzťahu k určitým osvojiteľom.

20. Podľa § 102 ods. 4 Zákona o rodine o splnení podmienok osvojiteľnosti maloleťého dieťaťa uvedených v odseku 1 rozhoduje súd na návrh orgánu sociálnoprávnej ochrany alebo aj bez návrhu.

21. Vykonaným dokazovaním mal súd jednoznačne preukázané splnenie podmienok v zmysle ust. § 102 ods. 1 písm. b) Zákona o rodine, keď matka maloletej už od opustenia zdravotníckeho zariadenia po pôrode neprejavovala o maloleťú žiaden záujem. Súd preto konštatuje, že u maloleťého dieťaťa sú splnené predpoklady osvojiteľnosti. Maloleťé dieťa sa narodilo matke ako deviate dieťa v poradí, otec v rodnom liste nie je uvedený. Rozhodnutím tunajšieho súdu č.k. 10P/31/2022 bolo maloleťé dieťa zvedené do ústavnej starostlivosti, kde sa nachádza doposiaľ. Matka maloleťého dieťaťa ani nikto z jeho biologickej rodiny neprejavuje od jeho narodenia o neho záujem. Súd mal zo správy kolízneho opatrovníka, ako aj z vyjadrenia kolízneho opatrovníka na pojednávaní a tiež sociálnej pracovníčky centra pre deti a rodiny za preukázané, že matke maloleťého dieťaťa nebránilo žiadne objektívne prekážky v prejavení skutočného záujmu o svoje dieťa, avšak z jej správania súdu nijakým spôsobom nevyplývalo, že by svoje správanie chcela zmeniť, a osobne sa starať o dieťa, naopak, matka od pôrodu neprejavila o maloleťú žiaden záujem, ani výživné neplatí.

22. Na základe takto zisteného skutkového a právneho stavu, keďže boli splnené podmienky na vyslovenie osvojiteľnosti, súd vyslovil osvojiteľnosť maloleťého dieťaťa. Keďže matka odo dňa narodenia dieťaťa svoje povinnosti vyplývajúce jej z rodičovských práv a povinností nevykonáva vôbec a ani nezabezpečuje výchovu maloleťého dieťaťa, súd zároveň rozhodol o obmedzení výkonu rodičovských práv a povinností matke maloleťého dieťaťa spôsobom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia, pričom maloleťému dieťaťu v rozsahu obmedzenia výkonu rodičovských práv a povinností rodičom ustanovil za poručníka Mesto R. P., ktorý vyjadril svoj súhlas s ustanovením do tejto funkcie.

23. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia na súde, proti ktorého rozsudku smeruje (§ 355 ods. 1 CSP). Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 359 CSP). Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 CMP).

Podľa štvrtej časti CMP sa postupuje pri výkone rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému.